

Αθηνά Αθανασίου, Μίνα Καραβαντά
Ιωάννα Λαλιώτου, Πηνελόπη Παπαηλία

Αποδομώντας την Αυτοκρατορία

Θεωρία και πολιτική
της μετααποικιακής κριτικής

Επιμέλεια
Αθηνά Αθανασίου

Πολιτείες 37

νήσος

Αθηνά Αθανασίου, Μίνα Καραβαντά
Ιωάννα Λαλιώτου, Πηνελόπη Παπαηλία

Αποδομώντας την Αυτοκρατορία

Θεωρία και πολιτική της μετααποικιακής κριτικής

Επιμέλεια:
Αθηνά Αθανασίου

νήσος
ΑΘΗΝΑ 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΘΗΝΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Εισαγωγή. Για μια κριτική αναθεώρηση της έκκεντρης
νεωτερικότητας 9

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΠΑΠΑΗΛΙΑ

Ανθρωπολογία και Μετααποικιακές Σπουδές:
Από τη μετααποικιακή κριτική της Ανθρωπολογίας
στην Ανθρωπολογία της αποικιοκρατίας 23

ΙΩΑΝΝΑ ΛΑΛΙΩΤΟΥ

Μετααποικιακή συνθήκη και Ιστορία 73

ΜΙΝΑ ΚΑΡΑΒΑΝΤΑ

Η Μετααποικιακή Κριτική συναντά τη Λογοτεχνική Κριτική:
Η ποιητική των συζεύξεων και των αντιστίξεων 97

ΑΘΗΝΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μετααποικιακή Κριτική και Σπουδές Φύλου:
Παρεμβαίνοντας σε αυτό που είναι δυνατό να ακουστεί ... 129

Βιογραφικά συγγραφέων 163

Από τον 16ο αιώνα, η μορφή του «άγγριου» Άλλου –επικίνδυνου και σε κίνδυνο– επιστρατεύτηκε από τα ευρωπαϊκά αποικιακά καθεστώτα ως αντίποδας του κανονιστικού υποκειμένου της «πολιτισμένης» δυτικής νεωτερικότητας. Στη διάρκεια του 18ου και του 19ου αιώνα, το νομιμοποιητικό αφήγημα της διάσωσης των «πρωτόγονων» από τη νοσηρότητα της «φύσης» τους υπήρξε σημαντική διάσταση του δυτικού νεωτερικού ανθρωπισμού, ενώ ο 20ός αιώνας σηματοδεύτηκε ανεξίτηλα από το φυλετικό ρατσισμό της ναζιστικής εξόντωσης. Στον αιώνα που διανύουμε, ο χαρωπός κοσμοπολιτισμός και οι νόρμες συγκαταβατικής και εργαλειακής ανεκτικότητας εναλλάσσονται με ξενοφοβικές, ομοφοβικές και ρατσιστικές στάσεις δυσανεξίας προς τη «διαφορά». Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, το αποικιακό φαντασιακό επιμένει.

Χωρίς να υποτιμά τις δραστικές διαφορές ανάμεσα στα αποικιακά καθεστώτα και σε κατοπινές μορφές κυριαρχίας, η Μετααποικιακή Κριτική περιπλέκει τις σχέσεις εξουσίας στις οποίες εγγράφονται τα –νοσταλγικά ή θριαμβευτικά– ρέκβιεμ που ανακοινώνουν το «τέλος» της αποικιοκρατίας. Έτσι, το πρόθημα «μετα-» των Μετααποικιακών Σπουδών δεν σημαίνει τόσο «έπειτα από», αλλά «υπό την επήρεια» και «υπό το πρίσμα», δηλαδή ένα ερμηνευτικό πλαίσιο εντός και διαμέσου του οποίου διερευνάται κριτικά η σχέση του παρόντος με την αποικιοκρατία, αλλά και η σχέση (μας) με την παρούσα αποικιοκρατία.

Τα κείμενα που απαρτίζουν αυτή τη συλλογή προέρχονται από τέσσερα διαφορετικά γνωστικά πεδία: την Κοινωνική Ανθρωπολογία, την Ιστορία, τη Λογοτεχνική Κριτική και τη Φεμινιστική Θεωρία/Σπουδές Φύλου. Δεδομένου ότι τα πεδία αυτά ανάγονται επίσης –το καθένα με ξεχωριστό τρόπο– σε λόγους της ευρωπαϊκής Αυτοκρατορίας, τα κείμενα του τόμου υποδεικνύουν πώς αναπτύσσεται στο εσωτερικό των γνωστικών αυτών πεδίων μια κριτική απόκριση στην επιστημολογική και επιστημονική σκευή της αποικιοκρατίας.

ISBN 978-960-589-013-1

9 789605 890131